

ingediend op **1499** (2022-2023) – Nr. 1
29 november 2022 (2022-2023)

Voorstel van resolutie

van Philippe Muyters, Vera Jans, Bart Tommelein, Karl Vanlouwe,
Karin Brouwers en Cathy Coudyser

over de ratificatie van handels- en
investeringsverdragen van de Europese Unie

TOELICHTING

Vlaanderen leeft van de internationale handel. Als een van de meest open economieën is Vlaanderen nauw verweven met de economieën van de buurlanden en van de wereld. Internationalisering is vitaal voor de welvaart. De Vlaamse Regering kiest daarbij voor Europa als wereldactor in de vrijhandel.

In de beleidsnota Buitenlands Beleid en Ontwikkelingssamenwerking 2019-2024 spreekt de Vlaamse Regering expliciet haar steun uit voor het sluiten door de Europese Commissie van evenwichtige handelsakkoorden die nieuwe marktopeningen creëren voor de Vlaamse bedrijven: "Dit kan zowel door akkoorden te sluiten met nieuwe partners als door het verbreden van bestaande akkoorden. Nieuwe akkoorden moeten inspelen op de evoluties in de internationale handel, bv. de toename van handel in diensten of de rol van gegevensstromen door digitalisering. Naast het klassieke verlagen van tarieven, moeten handelsakkoorden markten voor diensten, openbare aanbestedingen en buitenlandse directe investeringen (bdi) openstellen, maar ook de handelsbelemmeringen achter de grenzen aanpakken."

Helaas kan worden vastgesteld dat verschillende akkoorden vandaag niet geratificeerd raken en bijgevolg nog niet volledig en definitief in werking kunnen treden. België behoort tot die enkele landen die deze akkoorden blijven blokkeren. Om geratificeerd te zijn, moet een verdrag door alle Belgische parlementen goedgekeurd worden. Momenteel lopen er negen EU-ratificatieprocedures. Die procedures blijven aanslepen omdat er telkens een ratificatie ontbreekt van de Franse Gemeenschap, het Waalse Gewest en/of het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. Vlaanderen heeft wél alle negen akkoorden en overeenkomsten geratificeerd.

Voor twee akkoorden – het associatieakkoord met Centraal-Amerika en het handelsakkoord met de Andesgemeenschap – is België de laatste EU-lidstaat die die akkoorden nog moet ratificeren. Dat zorgt er dus voor dat die akkoorden niet volledig in werking kunnen treden. Het is dan ook niet verwonderlijk dat België – en helaas dus ook Vlaanderen – daardoor gepercipieerd wordt als een land dat weigerachtig zou staan tegenover internationale handel en investeringen. Het laat ten onrechte uitschijnen dat België en Vlaanderen deloyale onderhandelingspartners zouden zijn. Dat is niet alleen negatief voor het imago van Vlaanderen in de EU en internationaal ten aanzien van partnerlanden, maar die blokkering schaadt ook de Vlaamse economie. In de huidige tijdsgeest is het net belangrijk om handel te spreiden en diverse markten aan te boren.

Met dit voorstel van resolutie erkennen de indieners het belang van het handels- en investeringsbeleid voor jobcreatie en economische groei. Tegelijk vormt dat beleid een belangrijke hefboom voor economische groei en duurzame ontwikkeling, en kan het ook gebruikt worden als een instrument ten dienste van mens en milieu. De indieners dringen dan ook aan op een snelle ratificatie van de lopende handels- en investeringsakkoorden, en op het onderhandelen over en sluiten van nieuwe bilaterale investeringsakkoorden die een voorspelbaar en efficiënt investeringsklimaat creëren, investeringen bevorderen en zorgen voor een goede investeringsbescherming.

Philippe MUYTERS
Vera JANS
Bart TOMMELEIN
Karl VANLOUWE
Karin BROUWERS
Cathy COUDYSER

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Het Vlaams Parlement,

- gelet op:
 - 1° het feit dat Vlaanderen een van de meest open economieën in de wereld heeft, dat een op de drie Vlaamse jobs verbonden is aan export en dat 40 procent van de jobs in de Vlaamse industrie is gecreëerd bij bedrijven van buitenlandse oorsprong, die in totaal 54 procent van de toegevoegde waarde creëren;
 - 2° de beleidsnota Buitenlands Beleid en Ontwikkelingssamenwerking 2019-2024 (*Parl.St.* VI.Parl. 2019-20, nr. 122/1);
 - 3° de resolutie over het openen van de politieke dialoog met de Europese Commissie over de opsplitsing in handelsakkoorden en investeringsverdragen, die op 10 februari 2021 werd aangenomen door het Vlaams Parlement (*Parl.St.* VI.Parl. 2020-21, nr. 549/1-4);
 - 4° de resolutie over de versterking van de dienstenexport in Vlaanderen, die op 10 februari 2021 werd aangenomen door het Vlaams Parlement (*Parl.St.* VI.Parl. 2020-21, nr. 550/1-3);
- overwegende dat:
 - 1° Vlaamse bedrijven in 2021 voor 380,5 miljard euro aan goederen hebben geëxporteerd en de Vlaamse export in dat jaar sterker is gegroeid dan het EU-gemiddelde. Van de uitvoer ging 64,5 procent naar EU-lidstaten, 11,1 procent naar Europese landen die geen lid zijn van de EU en 24,4 procent naar de rest van de wereld. De Vlaamse uitvoer was in 2021 goed voor net geen 82 procent van de totale Belgische export;
 - 2° vanaf 2024 ruim 85 procent van de wereldwijde groei buiten Europa zal worden gerealiseerd;
 - 3° Commissievoorzitter Ursula von der Leyen op 14 september 2022 in haar State of the Union het belang van het Europese handelsbeleid voor de economie heeft benadrukt en een heel duidelijke prohandelskoers heeft ingezet;
 - 4° Vlaamse exporteurs en investeerders opereren in een wereldeconomie die steeds volatieler wordt en waarin protectionisme toeneemt;
 - 5° de positie van Vlaanderen als open economie de regio tegelijk ook kwetsbaar voor schokken maakt en bedrijven ertoe dwingt om steeds nieuwe markten te zoeken;
 - 6° de Vlaamse exportbedrijven niet alleen af te rekenen krijgen met verstoringen in de productie- en distributieketen, maar ook met aanvoertekorten en stijgende energie- en grondstofprijzen, en de geopolitieke en economische impact van de oorlog in Oekraïne de wereldhandel grondig verstoort;
 - 7° de internationale handel tijd nodig zal hebben om tot nieuwe evenwichten te komen en veerkracht, technologische innovatie, marktdiversificatie en risicospreiding de komende tijd alleen maar crucialer zullen worden;
 - 8° handelsakkoorden met het oog op de digitale en ecologische transitie van de economie, essentieel zijn voor de diversificatie van export- en importbronnen en voor het versterken van bevoorradingsketens en toeleveringslijnen;
 - 9° het Vlaamse Gewest bevoegd is voor het afzet- en uitvoerbeleid, en dus ook voor de ondersteuning van Vlaamse ondernemingen bij hun internationale activiteiten;
 - 10° internationalisering vitaal is voor de welvaart en het sluiten van Europese handelsakkoorden daarbij een sleutel is die nieuwe markten opent;
 - 11° Europese handels- en investeringsakkoorden in overeenstemming moeten zijn met de hoge Europese arbeidsnormen, productnormen en milieustandaarden, en met de standaarden voor voedselveiligheid en volksgezondheid, en daarnaast ook oog moeten hebben voor mensenrechten en voor duurzaam en maatschappelijk verantwoord ondernemen;

- 12° de Europese Commissie op 22 juni 2022 een nieuw plan heeft voorgesteld om handel van de EU groener, eerlijker en duurzamer te maken, het zogenaamde herziene TSD-plan (TSD: Trade and Sustainable Development);
 - 13° er in België momenteel negen ratificatieprocedures voor handels- en investeringsakkoorden lopen, namelijk:
 - a) het associatieakkoord met Centraal-Amerika;
 - b) het handelsakkoord met de Andesgemeenschap;
 - c) het economisch en handelsakkoord met Canada (het Comprehensive Economic and Trade Agreement of CETA);
 - d) de economische partnerschapsovereenkomst met de landen Botswana, Lesotho, Mozambique, Namibië, Zuid-Afrika en Eswatini van de Ontwikkelingsgemeenschap van Zuidelijk Afrika of Southern Africa Development Community (SADC);
 - e) de tijdelijke economische partnerschapsovereenkomst met Ghana;
 - f) de tijdelijke economische partnerschapsovereenkomst met Ivoorkust;
 - g) het investeringsbeschermingsakkoord met Singapore;
 - h) het investeringsbeschermingsakkoord met Vietnam;
 - 14° de Belgische instemmingsprocedure aan Vlaamse kant voor elk van die negen akkoorden al is voltooid, maar er telkens een ratificatie van de Franse Gemeenschap, het Waalse Gewest en/of het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest ontbreekt;
 - 15° op federaal niveau de instemmingsprocedure niet voltooid is voor de tijdelijke economische partnerschapsovereenkomsten met Ghana en Ivoorkust, en voor de investeringsbeschermingsakkoorden met Singapore en Vietnam;
 - 16° de onderhandelingen voor het associatieakkoord met Mexico en het handelsakkoord met Nieuw-Zeeland afgerond zijn en het wachten is op de start van de ratificatie;
 - 17° de onderhandelingen over het vrijhandelsakkoord met de Mercosur-landen formeel werden afgerond, maar er nog gesprekken lopen over bijkomende engagementen over duurzame ontwikkeling, meer bepaald over ontbossing en arbeidsrechten (Mercosur: Mercado Común del Sur);
 - 18° er bij de EU momenteel onderhandelingen lopen met Chili, Australië, Indonesië en India;
 - 19° er voor het handelsdeel van die akkoorden geen ratificatie vereist is en die bepalingen in werking treden, maar dat dit niet geldt voor veel van de overige bepalingen omdat ze gemengde of pure lidstaatbevoegdheden betreffen waarvoor dus wél een ratificatie nodig is;
 - 20° in januari 2024 België het voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie op zich zal nemen;
- erkent dat het handels- en investeringsbeleid belangrijk is voor jobcreatie en economische groei, het een belangrijke hefboom voor economische groei en duurzame ontwikkeling vormt en ook als een instrument ten dienste van mens en milieu kan worden gebruikt;
 - pleit voor een evenwichtige handelsagenda, die aandacht besteedt aan een gelijk speelveld en aan de offensieve kant van handel, en die nauw samenhangt met een versterkt concurrentievermogen van de EU;
 - dringt aan op een snelle ratificatie van de lopende handels- en investeringsakkoorden;
 - is vragende partij voor het sluiten van handelsakkoorden met nieuwe partners en het verbreden van bestaande akkoorden met het oog op het creëren van nieuwe marktopeningen en verbeterde markttoegangen voor de Vlaamse en Europese bedrijven. Die akkoorden moeten ambitieuze hoofdstukken bevatten over duurzame ontwikkeling, productnormen, milieustandaarden en voedselveiligheid;

- dringt aan op het onderhandelen en sluiten van nieuwe bilaterale investeringsakkoorden die een voorspelbaar en efficiënt investeringsklimaat creëren, investeringen bevorderen en zorgen voor een goede investeringsbescherming;
- vraagt aan de Vlaamse Regering om:
 - 1° op intra-Belgisch niveau zo snel mogelijk en met klem aan te dringen op een snelle ratificatie van de evenwichtige handels-, partnerschaps- en investeringsbeschermingsakkoorden van de Europese Unie door de andere deelstaten, aangezien het uitblijven van die ratificaties sterk weegt op de welvaart en het imago als betrouwbare handelspartner van Vlaanderen en van de EU op wereldvlak;
 - 2° te blijven inzetten op de internationalisering van Vlaamse bedrijven en specifiek van kmo's (ook de kleine ondernemingen), onder meer in groeitrajecten, door te zorgen voor de nodige informatie en begeleiding bij de ontwikkeling van exportstrategieën en door ondernemingen te ondersteunen en te begeleiden bij het aanboren van nieuwe markten;
 - 3° tijdens het Belgische voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie begin 2024 nadrukkelijk aandacht te besteden aan de offensieve en defensieve elementen van de handels- en investeringsagenda, en in het bijzonder aandacht te hebben voor de diversificatie van waardeketens, open strategische autonomie en het concurrentievermogen van de Vlaamse kmo's;
 - 4° het gebruik van evenwichtige handelsakkoorden als hefboom te blijven verdedigen;
 - 5° zich als een betrouwbare partner bij de ratificatie van handelsakkoorden te blijven opstellen;
 - 6° minstens jaarlijks een voortgangsrapport over het Europese handelsbeleid op te stellen en in te dienen in het Vlaams Parlement met het oog op de bespreking ervan in de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme;
 - 7° de Europese Commissie erom te verzoeken de impact van handelsakkoorden die in werking zijn getreden, in kaart te brengen en in te zetten op 'post-impact assessments'.

Philippe MUYTERS
Vera JANS
Bart TOMMELEIN
Karl VANLOUWE
Karin BROUWERS
Cathy COUDYSER